

agencija za znanost i visoko obrazovanje

azvo

REAKREDITACIJA EKONOMSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U SPLITU

IZVJEŠĆE STRUČNOG POVJERENSTVA

24. i 25. ožujka 2011. godine, Split

Sastav Stručnog povjerenstva za provođenje reakreditacije Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u SPLITU

Na temelju članka 22. *Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju* te članka 30. stavka 1. točke 4. Statuta Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Akreditacijski savjet Agencije za znanost i visoko obrazovanje na svojoj je 11. sjednici održanoj 9. prosinca 2010. godine donio odluku o imenovanju Stručnog povjerenstva za provođenje reakreditacije Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u sPLITU u sljedećem sastavu:

- **Prof. dr. sc. Slavica Singer**, Ekonomski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (predsjednica)
- **Prof. Othon Anastasakis**, PhD, University of Oxford
- **Prof. Irwin Collier**, PhD, Freie Universitaet Berlin
- **Prof. dr. sc. Ivan Mencer**, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci
- **Mladen Koturović**, student, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci.

Sadržaj

UVOD.....	4
Kratki opis vrednovane institucije	4
Opis rada Stručnog povjerenstva	5
DETALJNA ANALIZA TEMELJENA NA STANDARDIMA I KRITERIJIMA ZA REAKREDITACIJU.....	6
1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete (QA).....	6
2. Studijski programi.....	8
3. Studenti	9
4. Nastavnici.....	11
5. Znanstvena i stručna aktivnost	12
6. Međunarodna suradnja i mobilnost.....	13
7. Resursi: administracija, prostor, oprema i financije	14
ZAVRŠNO IZVJEŠĆE I PREPORUKE STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU	15
Prednosti.....	15
Nedostaci	15
Prijedlozi za poboljšanje kvalitete	16

UVOD

Kratki opis vrednovane institucije

Ekonomski fakultet sastavnica je Sveučilišta u Splitu od njegovog osnivanja, tj. od 1974. godine, ali je visokoškolski ekonomski studij utemeljen još 1960. godine (kao Viša ekonomska škola). U razdoblju do 1974. godine bilo je niz institucionalnih i organizacijskih promjena u izvođenju ekonomskog studija u Splitu, od otvaranja splitskog odjela Fakulteta ekonomske nauke u Zagrebu (1971. godine) do Fakulteta organizacijskih i finansijskih nauka u Splitu kao dijela Fakulteta ekonomske nauke u Zagrebu (1973. godine). U 1974. godini Fakultet organizacijskih i finansijskih nauka i Institut za pomorsku, turističku i obalnu privredu spajaju se u Ekonomski fakultet u Splitu.

Djelatnost fakulteta je ustrojavanje i izvođenje nastave sveučilišnog studija (preddiplomskog, diplomskog i poslijediplomskog) iz polja ekonomije i drugih srodnih polja u području društvenih znanosti stručnog usavršavanja po konceptu cjeloživotnog obrazovanja, te znanstveni i stručni rad. U školskoj 2009/2010. godini fakultet je u svom portfoliju obrazovnih programa imao sljedeće programe sveučilišnih i stručnih studija:

Sveučilišni studij:

- Tri preddipomska studija: Ekonomija (smjerovi: Nacionalna i međunarodna ekonomija, Novac i financije, Regionalna ekonomija), Poslovna ekonomija (smjerovi: Financijski menadžment, Informatički menadžment, Marketing, Menadžment, Poduzetništvo, Računovodstvo i revizija) i Turizam (smjerovi: Menadžment u turizmu, Menadžment u hotelijerstvu), u trajanju od 6 semestara,
- Tri diplomska studija: Ekonomija (tri smjera, u vertikali s preddiplomskim smjerovima), Poslovna ekonomija (pet smjerova, u vertikali s preddiplomskim smjerovima – osim smjera Poduzetništvo), te studij Turizam i hotelijerstvo, u trajanju od 4 semestra
- Poslijediplomski studij
 - o specijalistički studij (smjerovi: Ekonomija i Poslovna ekonomija), u trajanju od 2 semestra
 - o doktorski studij (Ekonomija i poslovna ekonomija), u trajanju od 6 semestara

Stručni studij:

- dva stručna studija: Management malog poduzeća – dislociran studij u Opuzenu (pred zatvaranjem), Turističko poslovanje, u trajanju od 6 semestara
- Specijalistički diplomski stručni studij Menadžment, sa tri smjera: Upravljanje projektima, Upravljanje porezima, Računovodstvo, u trajanju od 2 semestra

Prema podacima is Samoanalize, u školskoj 2009/2010. godini na 1. godinu studija svih razina bilo je upisano 1594 studenata, i to:

- o 513 redovnih studenata na 1. godinu sveučilišnog studija preddiplomske razine
- o 370 redovnih studenata na 1. godinu sveučilišnog studija diplomske razine,
- o 42 izvanredna studenta na poslijediplomskim specijalističkim studijima
- o 27 izvanredna studenta na poslijediplomskom doktorskom studiju,
- o 383 redovna studenta i 42 izvanredna studenta na stručnim studijima preddiplomske razine, te
- o 104 redovna studenta i 113 izvanredna studenta na specijalističkom stručnom diplomskom studiju.

Fakultet izvodi i obrazovne programe u sklopu Centra za cjeloživotno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Ti programi se prvenstveno odnose na programe pripreme vlastitih studenata za polaganje razlikovnih ispita, seminare za vlastite istraživače, te za polaganje ispita Business English Certificate (prema smjernicama British Council-a), dok su u manjini programi za cjeloživotno edukativno tržište.

Prema podacima iz Samoanalize, na fakultetu zaposlena su 123 zaposlenika od kojih je 84 uključeno u znanstveno-nastavni proces: 11 redovitih profesora u trajnom zvanju, 7 redovitih profesora, 11 izvanrednih profesora, 7 docenata, 8 viših predavača, 1 predavač i 39 viših asistenata, asistenata i znanstvenih novaka (školska godina 2009/2010.).

Sve aktivnosti fakulteta organizirane su od 2002. godine na jednoj lokaciji, kada je fakultet preselio u zgradu koja je građena za potrebe fakulteta.

Rad stručnog povjerenstva za re-akreditaciju

Rad stručnog povjerenstva temeljio se na Samoanalizi Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, izrađenoj u 2010. godini, te posjete fakultetu 24. i 25. ožujka 2011. Tijekom posjeta fakultetu obavljeni su sastanci sa:

- Upravom fakulteta
- Radnom grupom koja je radila na Samoanalizi fakulteta i predstavnicima Odbora za unapređenje kvalitete
- Asistentima i novacima
- Studentima
- Prodekanom za nastavu, voditeljem centra za poslijediplomski studij i voditeljima studija
- Pročelnicima katedri
- Prodekanom za razvoj i nove proizvode, voditeljem Centra za znanstvena istraživanja i razvoj, voditeljem Centra za cjeloživotno obrazovanje, te voditeljima znanstvenih projekata

Povjerenstvo je također obišlo prostorije i učionice fakulteta. Obilazak je uključivao i posjet nastavi, kada su članovi povjerenstva kratko razgovarali s prisutnim studentima.

U pripremi za posjetu, članovi stručnog povjerenstva koristili su Samoanalizu, koja je vrlo informativno strukturirana kroz otvoren i kritični prikaz problema s kojima se visoko učilište susreće i kroz prikaz aktivnosti koje institucija poduzima u okviru pojedinih područja praćenih samoanalizom, što je bilo i potvrđeno kroz razgovor s različitim dionicima. Na upit članova povjerenstva, razni dokumenti kao npr. razni pravilnici, zapisnici sa ISO kontrole kvalitete, zapisnik u vezi izrade web stranice, ili dodatne informacije (o nezaposlenosti ekonomskih stručnjaka), bili su odmah raspoloživi. Pregled dodatno korištenih dokumenata je u *Prilogu 1.*

Posjeta je realizirana prema programu (*Prilog 2*) koji je omogućio visoku razinu efikasnosti rada stručnog povjerenstva, jer su sastanci bili održani prema planiranoj dinamici, a interni sastanci povjerenstva tokom posjete omogućili su traženje dodatnih objašnjenja odnosno uvid u dodatnu dokumentaciju. Završne ocjene kriterija (*Prilog 3*) rezultat su rasprave unutar povjerenstva i donesene su na temelju usklađivanja individualnih ocjena, među kojima nije bilo značajnije razlike.

DETALJNA ANALIZA TEMELJENU NA STANDARDIMA I KRITERIJIMA ZA RE-AKREDITACIJU

Na temelju svih analiziranih informacija, povjerenstvo je dalo ocjene po svakom standardu i kriteriju, u rasponu od 1 do 5, pri čemu ocjena 1 je značila da kriterij nije proveden, ocjena 3 da je djelomično proveden, a ocjena 5 da je potpuno proveden. Za kriterije kvalitete koji su ocjenjeni u rasponu od 1 do 3, povjerenstvo smatra da predstavljaju nedostatke, te da su potrebne intervencije kojima bi se nedostatna kvaliteta takvih kriterija popravila. U nastavku daju se konstatacije na kojima se temeljila zajednički utvrđena ocjena pojedinih kriterija kvalitete. Preporuke unutar svakog standarda date su prvenstveno za kriterije koji su ocjenjeni ocjenama 1 i 2, a u nekim slučajevima i za kriterije ocjenjene ocjenom 3.

1. Uprava visokog učilišta i osiguravanje kvalitete

Visoko učilište definira svoju misiju kao „producija stručnjaka u području ekonomskog znanosti i struke na svim razinama studija koji će uspješno odgovoriti suvremenim potrebama na tržištu rada. Misija fakulteta je i podizanje ukupne razine i kvalitete visokog obrazovanja, kompetencija i znanja, te zapošljivosti unutar ekonomskog struke u Republici Hrvatskoj, njegujući i razvijajući znanstveno-istraživački i stručni rad, te programe cjeloživotnog učenja i usavršavanja na putu k ekonomiji i društvu utemeljenom na znanju.“ (Samoanaliza, str. 17). U tekstu koji se odnosi na viziju (Samoanaliza, str. 17 i 18) konstatira se što institucija JESTE SADA („...prestižna i međunarodno priznata institucija...te autonomna u kreiranju i provedbi vlastite razvojne i poslovne politike...“), ali ne i što želi postići. Ovako široko definirana misija i nejasno određena vizija nisu dobri vodiči u definiranju strateške orientacije, ali postojeće aktivnosti u području poslovne ekonomije i turizma pokazuju poslovnu orientaciju institucije.

Na web stranici institucije www.efst.hr misija i vizija nisu eksplicitno vidljive, osim što se kod upravljanja kvalitetom navodi:

Dostići adekvatnu razinu "kulture kvalitete" i prepoznatljivost kao hrvatske respektabilne visokoškolske ustanove otvorene za tržišnu utakmicu sa europskim fakultetima

Strateški razvoj fakulteta temelji se na dokumentu „Elementi Strategije razvoja Ekonomskog fakulteta u Splitu“ iz 2002. godine, koji je ujedno bio i osnova za izradu programa rada dekana i izvještaja za mandatna razdoblja dekana. Posvećenost realizaciji dugoročnog razvoja fakulteta kroz različita mandatna razdoblja, uz istovremeno aktualiziranje strateških ciljeva iz 2002. godine kroz programe dekana, značajno je doprinijelo ostvarenju postavljenih ciljeva. Strateški dokument razvoja fakulteta za razdoblje 2011-2015 je u izradi: definirana su polazišta i u toku je rasprava, ali je izrada zaustavljena zbog čekanja na nove zakone iz područja visokog obrazovanja, znanosti i sveučilišta. Na temelju postojećih strateških dokumenata fakultet identificira sljedeće strateške ciljeve: kontinuirano unaprjeđivanje nastavnog procesa, unaprjeđenje znanstveno-istraživačkog rada, jačanje međunarodne suradnje i internacionalizacija obrazovnog i znanstveno-istraživačkog rada, jačanje partnerstva s gospodarstvom i ukupnom društvenom zajednicom širenjem portfelja obrazovnih i istraživačkih usluga, unaprjeđenje položaja i uvjeta za rad studenata, studentskih udruga i organizacija, unaprjeđenje organizacije i kvalitete poslovanja fakulteta te održanje visokog stupnja motiviranosti zaposlenika. U strateškim raspravama sudjeluje uprava, nastavnici i studenti (studenti čine 15% Fakultetskog vijeća, 25% Odbora za kvalitetu, sudjeluju i u odborima za poslijediplomske studije), ali ne i predstavnici gospodarstva (iako na ad hoc osnovi imaju konzultacije s pojedinim poslovnim ljudima).

Visoko učilište ima formaliziranu organizacijsku strukturu koja se temelji na centrima (za preddiplomski studij, za diplomski studij, za poslijediplomski studij, za stručni studij, za znanstvena istraživanja i razvoj, za cjeloživotno obrazovanje i obrazovanje odraslih), katedrama i stručno-administrativnim jedinicama (dekanat, računovodstvo, tehnička služba, informatička služba, služba za preddiplomske, diplomske i stručne studije – studentska referada, služba za poslijediplomske studije, knjižnica). Međutim, nije jasna povezanost centara i katedri, tim više što tri od šest centara ne djeluju (za preddiplomski, diplomski i stručni studij). Nejasne su i uloge Centra za znanstvena istraživanja i razvoj i Zavoda za znanstvenoistraživački razvoj. Uprava fakulteta svjesna je organizacijske nedorečenosti i planira izvršiti potrebne promjene. Fakultet ima relevantne pravne dokumente kojima se prate osnovni poslovni procesi fakulteta, koji su javno dostupni preko web stranice fakulteta.

Studijski programi koje izvodi visoko učilište ustrojeni su po Bolonjskom konceptu, u formatu 3+2+3, što doprinosi mobilnosti studenata iz većine drugih visokih učilišta prema diplomskoj razini ovog fakulteta, ali i obrnuto.

Fakultet prati strukturu nezaposlenih u Splitsko-dalmatinskoj županiji, prema obrazovnoj razini, ali i prema usmjerenjima koje su završili, te gdje se zapošljavaju njihovi završeni studenti, na temelju informacija iz Zavoda za zapošljavanje – područni ured Split. Korištenjem tih informacija, uprava fakulteta smanjuje upisne kvote od 2008. godine, tako da očekuje da će sa smanjenjem upisne kvote za 25% u školskoj godini 2010/2011 smanjiti broj nezaposlenih završenih studenata Ekonomskog fakulteta u Splitu. Ipak, nije vidljivo na koji način visoko učilište koristi te informacije u definiranju portfolia obrazovnih programa i oblikovanju suradnje s gospodarstvom. Fakultet ne provodi detaljne analize potreba tržišta rada, prvenstveno zbog nedostatka finansijske podrške za takve aktivnosti.

Sustav osiguravanja kvalitete i stalnog poboljšanja kvalitete uspostavljen je u prosincu 2007. godine korištenjem norme HRN EN ISO 9001:2002, od kada se jednom godišnje provode provjere učinkovitosti i poboljšavanja sustava upravljanja kvalitetom od strane certifikacijskih institucija. Od 2010. godine fakultet se priprema za integriranje zahtjeva normi ISO 9001-2008 i zahtjeva koji proizlaze iz dokumenta Standardi i smjernice osiguranja kvalitete Europskog prostora visokog obrazovanja (ESG). Fakultet ima Odbor za kvalitetu i profesionalnog menadžera kvalitete. U proces internog audit-a studenti nisu uključeni, ali sudjeluju u radu Odbora za kvalitetu. Kroz razgovor s asistentima i nastavnicima dobivena su oprečna mišljenja o korisnosti praćenja kvalitete korištenjem ISO norme. Studentskom anketom prati se zadovoljstvo studenata i rezultati su dostupni na internetskoj stranici fakulteta. Rezultate koristi uprava fakulteta za interveniranje kroz razgovor s loše ocjenjenim nastavnicima.

Fakultet primjenjuje etički kodeks Sveučilišta u Splitu, a u postupku je donošenje vlastitog etičkog kodeksa za studente.

U okviru ovog segmenta vrednovanja fakulteta, povjerenstvo daje preporuke, relevantne za kriterije:

1.4 (Ocjena 3)

Fakultet treba intenzivirati aktivnosti na primjeni ESG sistema, jer se time doprinosi stvaranju integrirane sveučilišne kulture izvrsnosti ali i jača kredibilitet prema vanjskim dionicima strateškog razvoja fakulteta. Ujedno, to je i važna pretpostavka za traženje međunarodne akreditacije.

1.6 (Ocjena 3)

Preporuča se izrada formalnih mehanizama za praćenje etičkog ponašanja, te njihovu konzistentnu i transparentnu primjenu kao dio politike njegovanja kulture etičnosti i izvrsnosti.

1.1 (Ocjena 4)

Iako fakultet njeguju kulturu participacije raznih dionika u strateškom osmišljavanju budućnosti fakulteta, preporuča se fakultetu uspostavljanje mehanizma redovitog konzultiranja s predstvincima tržišta rada i lokalne uprave u regiji u kojoj djeluje, tim više što većina studenata dolazi iz uže ili šire regije.

2. Studijski programi

Visoko učilište ima prepoznatljiv portfolio studijskih programa fokusiranih na nacionalnu i međunarodnu ekonomiju, regionalnu ekonomiju, novac i financije, poslovnu ekonomiju, te turizam, ali se neki studijski programi iz polja ekonomije izvode i pri Sveučilišnom studijskom centru za stručne studije. Iako fakultet prati zapošljavanje i nezaposlenost ekonomista prema podacima Zavoda za zapošljavanje – područni ured Split, ipak ne postoji mehanizam praćenja potreba gospodarstva i javnog sektora u cilju određivanja korisnosti postojećeg portfolia i potrebu uvođenja novih studijskih programa. Portfolio studijskih programa je prilično konstantan, a eventualne promjene više su odraz kadrovskog potencijala fakulteta i inicijativa koje proizlaze iz istraživačkog interesa pojedinih nastavnika, ali i suradnje s partnerskim inozemnim institucijama (npr. Ancona). Postoji suglasnost o potrebi restrukturiranja unutar postojećih studijskih programa, prvenstveno kroz ukidanje smjerova na preddiplomskim studijima (zbog toga što gospodarstvo nije prepoznao obrazovnu razinu prvostupnika) te veći stupanj specijalizacije na diplomskoj razini, korištenjem četiri odrednice (restrukturiranje, racionalizacija, relaksacija – pomicanje težišta nastavnog opterećenja na više godine studija, rasterećenje nižih obrazovnih razina).

Studijski programi nisu interdisciplinarni, iako postoje razgovori s Pravnim fakultetom i Filozofskim fakultetom o organiziranoj zajedničkoj programu.

Određivanje ECTS bodova po pojedinim kolegijima bilo je isključivo na temelju iskustva nastavnika i eventualno bivših studenata, sada zaposlenih na fakultetu, te stava da direktna nastava čini 25% ukupnog radnog opterećenja. Na temelju godišnjih analiza uspješnosti studiranja po pojedinim predmetima uočeni su nesrazmjeri, ali intervencije do sada nisu učinjene.

Veličina upisnih kvota više se temelji na procjeni interesa srednjoškolaca nego sistematskih istraživanja potreba tržišta rada (iako se neka istraživanja bila provođena u obliku seminarskih radova studenata u okviru jednog kolegija). Izgradnja nove zgrade otvorila je prostorne mogućnosti povećanja upisnih kvota, što se i ostvarivalo nekoliko godina nakon preseljenja u novu zgradu, ali u zadnje dvije godine fakultet smanjuje upisne kvote u uglavnom zbog informacija o broju nezaposlenih ekonomista evidentiranih u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje – područni ured Split.

Ishodi učenja nisu definirani niti na razini studijskih programa niti na razini predmeta, što onemogućava bilo kakvu ozbiljniju procjenu postignuća / uspješnosti nastavnog procesa, ali i analizu povezanosti sa potrebama tržišta rada. Kvaliteta nastavnog procesa prati se kroz kombiniranje perceptivnih pokazatelja (iz studentske ankete) i pokazatelja prohodnosti studenata i distribucije ocjena po pojedinim predmetima, ali bez poznavanja kriterija ocjenjivanja i očekivanih ishoda učenja, te pokazatelje je gotovo nemoguće uspoređivati. Rezultati praćenja kvalitete nastavnog procesa koriste se za razgovor dekana s pojedinim nastavnicima. Rezultati studentske ankete raspoloživi su nastavnicima na intranetu, o rang listi se informira fakultetsko vijeće, a izvještaj o najlošije ocijenjenim nastavnicima dostavlja se rektoru.

Iako fakultet ima veliku bazu podataka o socio-demografskim obilježjima studentske populacije, ne rade se temeljitije analize o povezanosti uspješnosti studiranja i izabranih obilježja (osim prethodno završenog obrazovanja, ali na razini deskriptivne statistike).

Iz razgovora sa nastavnicima, asistentima i upravom konstatirano je da se vodi računa o osvremenjavanju predmeta uvođenjem novih sadržaja i informatizacijom (npr. statistika i računovodstvo), ali ponovo, bez identificiranih ishoda učenja teško je procjenjivati djelotvornost intervencija u sadržaj i način izvođenja pojedinih kolegija / programa.

Mogućnosti studenata da učenje obogaćuju primjenom svojih znanja na primjerima iz prakse daleko je od poželjnog, što su naglasili i nastavnici i studenti. Posebno je naglašen problem organiziranja stručne prakse, čak i za takav studijski program kao što je Turizam, iako je fakultet lociran u izrazito turističkoj regiji.

Visoko učilište ima Pravilnik o akademskom priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija.

U okviru ovog segmenta vrednovanja fakulteta, povjerenstvo daje preporuke, relevantne za kriterije:

2.4 (Ocjena 2)

Preporuča se fakultetu da odmah pristupi izradi ishoda učenja za sve predmete i sve programe te na temelju toga izvrši temeljitu analizu vrednovanja procesa učenja. To bi trebalo biti osnova za raspravu o ujednačenosti / razlikama vrednovanja procesa učenja primjenom istih standarda i konceptualnog pristupa.

2.5 (Ocjena 2)

U cilju eventualne intervencije u ECTS strukturu u okviru pojedinih studijskih programa, preporuča se fakultetu da pristupi analizi strukture ECTS bodova po predmetima, ali na temelju povezivanja procjene nastavnika i iskustva studenata.

2.9 (Ocjena 2)

Preporuča se fakultetu investiranje u stvaranje različitih mogućnosti u kojima studenti mogu dopunjavati svoje studiranje primjenom znanja i vještina u kontekstu konkretnih problema prakse (kroz stručne prakse u poduzećima, volonterski rad, služenje zajednici i sl.).

3. Studenti

Broj upisanih studenata se smanjuje, što doprinosi stvaranju boljih uvjeta studiranja s obzirom na odnos broja studenata i nastavnika, ali i korištenja drugih resursa o kojima ovisi kvaliteta studiranja. Istovremeno, ta tendencija otvara i pitanje finansijske održivosti, imajući u vidu smanjenje financiranja od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Povjerenstvo je razgovaralo s predstavnicima studentskog zbora i troje stranih studenata koji na fakultetu borave u okviru projekata. Studenti su izrazili svoje zadovoljstvo razinom uključenosti u procese odlučivanja, aktivnostima studentskog zbora, kvalitetom kompjutorske opremljenosti, kvalitetom knjižnice, te kvalitetom studentskog standarda kojeg imaju na samom fakultetu (bio je zanimljiv komentar jednog studenta da bi hrana u restoranu mogla biti raznovrsnija, jer imaju janjetinu, pa piletinu ...) kao i mentorskom podrškom koju imaju od profesora, što se vidi i iz ocjena kriterija koji se odnose na studente. Kvalitetu studentskog standarda potvrdili su i strani studenti s kojima je povjerenstvo razgovaralo, koji borave na

fakultetu u okviru različitih projekata, ali koji su upozorili na nedostatnost literature na engleskom jeziku u fakultetskoj knjižnici. Međutim, studenti su posebno izdvojili problem nepostojanja informacija o kriterijima ocjenjivanja, o očekivanim kompetencijama kao i nedostatak informacija o mogućnostima zapošljavanja. Osim toga, studenti smatraju da je na nekim predmetima preveliki broj studenata na postojeći broj nastavnika, da postoji paralelizam u predmetima, da neki sadržaji nisu dovoljno aktualni i da nema dovoljno praktične primjene.

Studenti s kojima je razgovaralo povjerenstvo naglasili su problem nedovoljne studentske zainteresiranosti za studij, jer smatraju da većina studenata upisuje na ekonomiju ne zato što to vide kao svoj prioritet i karijeru, nego zato što nisu mogli nešto drugo. Zbog toga studenti čak predlažu formiranje nastavnih grupa, prema prosjeku ocjena, kako bi se osigurala ujednačenija motiviranost. Osim toga, studenti su s gorčinom komentirali da tržište rada ne vrednuje uspjeh u studiju, što dodatno demotivira studente u ozbiljnem studiranju.

S tim je povezana i još jedna negativna pojava - da je varanje na ispitima postalo društveno prihvatljivo ponašanje, te studenti koji su razgovarali s povjerenstvom pozdravljaju primjenu etičkog kodeksa.

Studenti imaju podršku za svoje izvannastavne aktivnosti, iako i sami konstatiraju da nije bilo puno inicijativa. Osim studentskog zbora, na fakultetu djeluje AIESEC organizacija i vokalna pjevačka skupina (klapa).

Prema mišljenju uprave, visoko učilište je svjesno potrebe dobre statistike o alumniju i zaposlenosti svojih diplomiranih studenata, te planiraju poduzeti neke aktivnosti kako bi alumni postali partner instituciji u definiranju strateških odrednica razvoja (kroz informacije o zapošljivosti studenata) ali i pomoći u operativnim aktivnostima (npr. kao gostujući nastavnici, osiguranje stručne prakse).

U okviru ovog segmenta vrednovanja fakulteta, povjerenstvo daje preporuke, relevantne za kriterije:

3.1 (Ocjena 2)

Preporuča se fakultetu da osigura potpunije informacijske pakete studentima o mogućnostima dalnjeg obrazovanja i zapošljavanja.

3.3 (Ocjena 2); 3.2 (Ocjena 3)

Fakultetu se preporučuje da koristi raspoložive informacije o kvaliteti upisanih studenata u analizi uspješnosti studiranja, te u kojoj mjeri su kriteriji za upis povezani s ishodima učenja i potrebnim kompetencijama u budućoj karijeri.

3.7 (Ocjena 2)

Preporuča se fakultetu da što prije uspostavi mehanizam za praćenje zapošljivosti svojih diplomiranih studenata, ali i kontinuiranog kontakta s alumnijem, što će omogućiti bolje vođenje upisne politike kao i politike razvoja studijskih programa.

3.6. (Ocjena 3)

Preporuča se fakultetu da raspravi razlike u kriterijima vrednovanja studentskog znanja te uspostavi mehanizam interakcije nastavnika i studenata u cilju poboljšanja procesa učenja.

4. Nastavnici

I nastavnici i članovi uprave svjesni su da je broj stalno zaposlenih nastavnika nedostatan s obzirom na broj upisanih studenata, ali istovremeno naglašavaju poduzimanje mjera da se taj omjer popravi. Pri tome je istaknuto da je i pored značajnog broja asistenata i znanstvenih novaka (39) u odnosu na broj nastavnika (43), mogućnost „prijelaza“ asistenata u status nastavnika ne ovisi samo o njihovom postignuću nego i o mogućnostima otvaranja nastavničkih radnih mjesta, što je pod ingerencijom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Prema podacima AZVO-a od 18.03.2011. godine fakultet ima 58,44 studenta na jednog nastavnika i suradnika. U skladu s normom 30 studenata na 1 nastavnika, fakultet bi trebao imati 75,13 nastavnika, što bi bilo moguće ostvariti u narednih nekoliko godina, s obzirom na zaposlene asistente i znanstvene novake, od kojih 12 ima doktorat znanosti. Pored sustavne brige za povećanje broja nastavnika fakultet planira smanjiti nastavno opterećenje kroz reviziju studijskih programa, te eventualno ukinuti stručne studije čime očekuju postići i bolji omjer broja studenata na jednog nastavnika od standarda, ali i stvoriti mogućnosti za jači angažman nastavnika na istraživačkim aktivnostima.

Fakultet podržava odlazak mladih na doktorske / magisterske studije na inozemna sveučilišta. Asistenti su izrazili svoje zadovoljstvo s prilikama za obrazovanje i profesionalni razvoj (financijska podrška za sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim skupovima, objavljivanje radova u CC časopisima), ali su zabrinuti što se tiče mogućnosti ostanka na fakultetu zbog problema s otvaranjem nastavničkih mjesta.

Dobna struktura fakulteta odražava upravo taj problem „prijelaza“ asistenata u docentska zvanja (radna mjesta), jer prosječna starost asistenata od 29,8 godina i znanstvenih novaka od 32,2 godine, uz podatak od 12 doktora znanosti među njima, govori o njihovom čekanju na otvaranje radnih mjesta.

Međunarodno iskustvo mladih doprinosi i unošenju promjena u nastavne sadržaje ali i metode podučavanja što su primjerima komentirali i asistenti i nastavnici sa svih katedri. Visoka međunarodna mobilnost asistenata i znanstvenih novaka važan je doprinos otvaranju fakulteta prema drugaćijim iskustvima, ali bi mobilnost nastavnika unutar visokoškolskog sustava Hrvatske bila također poželjna.

U razgovorima s asistentima i nastavnicima tijekom posjete, članovi povjerenstva vidjeli su visoku razinu privrženosti fakultetu. Pri tome je važno naglasiti da gotovo 40% zaposlenih asistenata i nastavnika dolazi s iskustvom studiranja na drugim sveučilištima, veliki broj sa iskustvom studiranja na zagrebačkom ekonomskom fakultetu. Smatraju da je fakultet odlično organiziran (od osnovnih poslovnih procesa, preko protočnosti informacija za studente, do strateškog planiranja razvoja fakulteta) pri čemu rade komparaciju sa zagrebačkim ekonomskim fakultetom.

Postoje značajne razlike u opterećenosti radnim obvezama nastavnika ovisno o kojem studijskom programu se radi, što također upućuje na potrebu analize opterećenosti nastavnog osoblja na razini studijskih programa, a ne samo visokog učilišta kao cjeline. Ne postoje formalizirane politike kojima se regulira radno opterećenje nastavnika. Iako se za nastavno angažiranje izvan visokog učilišta mora dobiti suglasnost uprave, tek je u pripremi mehanizam za praćenje ostalih vidova vanjskog angažiranja nastavnika (konzultantske aktivnosti, stručni projekti) i procjene ugrožavaju li se time obveze nastavnika u matičnoj instituciji.

U okviru ovog segmenta vrednovanja fakulteta, povjerenstvo daje preporuke, relevantne za kriterije:

4.4 (Ocjena 2)

Visokom učilištu se preporučuje da izradi politiku razvoja nastavnog osoblja sa planom aktivnosti kako bi se potencijal koji postoji s obzirom na značajni broj asistenata i znanstvenih novaka iskoristio za uspostavljanje dugoročno održivog optimalnog omjera broja studenata i nastavnog osoblja, potrebnog za realizaciju uspješnijeg procesa studiranja.

4.5 (Ocjena 3)

Visokom učilištu se preporučuje izrada analize kompetencija raspoloživih nastavnika s obzirom na dugoročna strateška razvojna očekivanja institucije, kako bi se dobio uvid u kojoj mjeri sadašnja struktura nastavnika (s obzirom na svoj istraživački i nastavni fokus) odgovara misiji i viziji visokog učilišta.

4.7 (Ocjena 3)

Visokom učilištu se preporučuje uspostavljanje politike utvrđivanja uravnotežene i pravedne strukture aktivnosti (nastavnih – uključivo savjetovanje studenata, istraživačkih, stručnih) imajući u vidu i potrebu stvaranja uvjeta za „izvlačenje“ nastavnika i suradnika iz tekućih radnih obaveza radi osiguranja profesionalnog usavršavanja.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

Znanstvena djelatnost ostvaruje se uglavnom kroz projekte financirane u okviru natječaja Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, ali je značajno ograničena ne samo raspoloživim finansijskim resursima nego i činjenicom da nastavna djelatnost ima prioritet u angažiranosti nedostatnog broja nastavnog osoblja. U portfoliju istraživačkih projekata ima malo međunarodnih projekata, što su posebno istaknuli mladi istraživači. Stručna aktivnost uglavnom je fokusirana na projekte koji su rezultat suradnje s gospodarstvom i lokalnom samoupravom, ali je takvih projekata značajno manje u zadnje dvije godine zbog gospodarske krize.

Publicistička aktivnost izraženija je kod mlađih nastavnika, iako je svima sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji koju organizira visoko učilište od 1995. godine vrlo značajna platforma za sučeljavanje svojih istraživačkih radova.

U okviru ovog segmenta vrednovanja fakulteta, povjerenstvo daje preporuke, relevantne za kriterije:

5.3 (Ocjena 2)

Preporuča se visokom učilištu da u realizaciji znanstvene i stručne djelatnosti jače razvije kapacitete suradnje s drugim znanstvenim institucijama u Hrvatskoj. Nedostatak međunarodnih projekata zahtijeva veću angažiranost na stvaranju međunarodnih konzorcija (uz moguće aktiviranje takve suradnje u okviru potpisanih bilateralnih sporazuma o suradnji), te se preporuča veća prisutnost u prijavljivanju projekata financiranih iz EU fondova.

5.1 (Ocjena 3)

Visokom učilištu se preporučuje da na temelju politike razvoja znanstvene i stručne djelatnosti izradi kriterije prioriteta za pokretanje istraživačkih i stručnih projekata, u skladu s prioritetima koje određuje dugoročna razvojna orijentacija institucije (tj. u kojoj mjeri se istraživačka i nastavna djelatnost

dopunjavaju te u kojoj mjeri se time doprinosi realizaciji definirane misije i vizije visokog učilišta).

5.2 (Ocjena 3)

Preporuča se visokom učilištu da, povezano i sa preporukama u području i Nastavnici, definiraju kriterije za alokaciju raspoloživog vremena zaposlenika na nastavu, istraživanje i savjetodavni rad sa studentima, što će omogućiti bolji uvid u ograničenja u realizaciji nastavnog i istraživačkog portfolia visokog učilišta, te potrebne intervencije na strateškoj razini, ali i u politikama zapošljavanja.

5.4 (Ocjena 3)

Visokom učilištu se preporučuje da izradi politiku razvoja znanstvene i stručne djelatnosti kao koherentne komponente razvojne strategije cijele institucije, u skladu s misijom i vizijom razvoja. Na taj način će se eliminirati fragmentiranost i nedovoljna povezanost istraživačkih napora zaposlenika, te omogućiti da se ta aktivnost prepozna s obzirom na doprinos profiliranju i reputaciji visokog učilišta, a ne samo pojedinih istraživača/nastavnika.

6. Mobilnost i međunarodna suradnja

Mobilnost studenata unutar hrvatskog edukativnog prostora je omogućena priznavanjem ECTS bodova, ali je internacionalna dimenzija studentske dolazne mobilnosti ograničena činjenicom da visoko učilište ne izvodi niti jedan program ili dijelove programa na engleskom jeziku. Odlazna mobilnost studenata uglavnom je vezana za ERASMUS program.

Mobilnost nastavnika prema inozemnim visokim učilištima je značajna: čak 23 nastavnika boravilo je godinu ili duže na znanstvenom usavršavanju, u pravilu za izradu magistarskih i doktorskih disertacija. Međunarodna mobilnost nastavnika/istraživača ponekad je ograničena zbog organizacijskog problema visoke nastavne opterećenosti nastavnika, ali se najčešće rješava kolegijalnim zamjenama.

Međunarodnu prepoznatljivost visoko učilište naročito ostvaruje kroz organiziranje znanstvenog skupa „Challenges of Europe“ svake druge godine, od 1995. godine, te kroz izdavanje časopisa Management – Journal of Contemporary Management Issues, od 1998. godine. Međunarodna dimenzija djelovanja visokog učilišta prisutna je i kroz sudjelovanje nastavnika/istraživača na međunarodnim konferencijama, što institucija podržava.

Iako visoko učilište ima potpisanih dvanaest bilateralnih sporazuma o suradnji s nekoliko inozemnih visokih učilišta među kojima su Slovenija, Poljska, Italija i Austrija, iz aktivnosti institucije nije vidljiv doprinos tih sporazuma internacionalizaciji niti nastavne niti istraživačke djelatnosti.

Visoko učilište član je CEESENET (Central and South-East European European PhD Network) i IUN (International University Network).

U okviru ovog segmenta vrednovanja fakulteta, povjerenstvo daje preporuke, relevantne za kriterije:

6.5 (Ocjena 3)

Preporuča se visokom učilištu da pokrene izvođenje nastave na engleskom jeziku, u početku, s nekoliko predmeta, jer ima i ljudske resurse (mlađe nastavnike educirane na inozemnim visokim učilištima), a i atraktivnu geografsku lokaciju, koja dodatno može privući strane studente.

6.6 (Ocjena 3)

Preporuča se visokom učilištu da pokrene jače inicijative za razvoj suradnje u okviru EU programa za cjeloživotno obrazovanje, korištenjem postojećih bilateralnih sporazuma s visokim učilištima u Europskoj uniji.

6.7 (Ocjena 3)

Preporuča se visokom učilištu da postojiće bilateralne sporazume djelotvornije iskoriste za razvoj zajedničkih projekata, ne samo znanstvenih nego i nastavnih.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

Prema Samoanalizi i iskazu uprave visokog učilišta, institucija raspolaže odgovarajućim resursima potrebnim za provođenje nastavne i znanstveno-istraživačke djelatnosti, što je bilo i potvrđeno kroz razgovor sa predstavnicima stručnih službi, nastavnicima i studentima. Iako visoko učilište, pored informacija o studentima, prikuplja i analizira pokazatelje o nezaposlenosti i zaposlenosti svojih studenata, ipak, potrebe gospodarstva se ne istražuju na sistematski način.

Prostorni uvjeti su izuzetni: nova zgrada izgrađena 2002. godine (i dograđena 2005.) osigurava 11.000 m² prostora za obavljanje nastavne i znanstveno-istraživačke djelatnosti visokog učilišta (prema podacima iz Samoanalize). Dvorane različitih veličina (najveća dvorana ima 310 sjedećih mjesta, ostale dvorane su od 18 do 242 sjedeća mjesta) opremljene su računalima, internetskim priključcima, Led projektorima, prijenosnom video opremom (po potrebi TV, videorekorderi, grafoskopi itd.). Najveća amfiteatarska dvorana opremljena je multimedijskom opremom.

Iako je uprava visokog učilišta zadovoljna knjižnicom, ipak je broj sjedećih mjesta u čitaonici nedostatan u odnosu na broj upisanih studenata. Taj nedostatak je djelomično kompenziran radnim vremenom knjižnice (od 07.00 do 22.00). Knjižnica je u potpunosti informatizirana, te je korisnicima omogućen online pristup katalogu i pretraživanje. Visoko učilište bi trebalo imati 20% obavezne literature raspoloživo studentima u knjižnom fondu, ali i u Samoanalizi se konstatira problem nedostatnosti primjeraka obavezne literature. Voditeljica knjižnice je to posebno naglasila da sa 10-20 primjeraka obvezne literature po predmetu na preddiplomskoj razini (a još manje na diplomskoj razini) ne mogu zadovoljiti zahtjeve studenata. Pored baza podataka koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, najveći dio knjižničnog fonda (knjiga, časopisa, on-line baze podataka IEEE Member Digital Library i J-STOR – kolekcija Business I) nabavljen je vlastitim sredstvima.

Vlastiti prihodi (školarine, projekti) čine 57% (2008. godine) i 53% (2009. godine) u ukupnim prihodima visokog učilišta, što vjerojatno nije održivo ukoliko dođe do promjene zakonske regulative o načinu financiranja visokoškolskog obrazovanja (posebno imajući u vidu da školarine čine najveći dio vlastitih prihoda). Uprava visokog učilišta anticipira te probleme i poduzima mjere štednje, ali ujedno i naglašava da će se smanjivanjem vlastitih prihoda dovesti u pitanje postojeći standard obrazovnog i znanstveno-istraživačkog rada na visokom učilištu.

U okviru ovog segmenta vrednovanja fakulteta, povjerenstvo daje preporuke, relevantne za kriterije:

7.5 (Ocjena 2)

Visokom učilištu se preporučuje investiranje u bolju opremljenost knjižnice (broj obaveznih primjeraka) ali i u raspoloživosti sjedećih mjesta i kvalitetu čitaoničkog prostora.

7.7 (Ocjena 3)

Preporuča se visokom učilištu da analizira svoju financijsku stabilnost kroz očekivane promjene u načinu financiranja studija (školarine), te ovisno o tome identificira svoj portfolio studijskih programa i portfolio istraživačkih aktivnosti, ali i potencijalne izvore novih prihoda kroz cjeloživotno obrazovanje i stručnu djelatnost (projekti i konzultantstvo).

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE I PREPORUKE STRUČNOG POVJERENSTVA ZA REAKREDITACIJU

Na temelju provedene analize povjerenstvo konstatira sljedeće prednosti (snage) i nedostatke (slabosti) visokog učilišta, koje su poslužile za preporuke u cilju poboljšanja kvalitete funkcioniranja visokog učilišta.

PREDNOSTI (snage)

- Iskrenost, kritičnost i visoki konensus u identificiraju problemu s kojima se visoko učilište suočava, i to svih sudionika s kojima se razgovaralo tokom posjete, što je samo potvrdilo Samoanalizu
- Razvojna dosljednost u strateškom fokusu kroz različite dekanske mandate
- Jaka regionalna prepoznatljivost, ne samo u južnoj Hrvatskoj, nego i u dijelu Bosne i Hercegovine
- Koriste svoj privilegirani mediteranski položaj za šire regionalno znanstveno i edukativno profiliranje u području turizma i regionalnog razvoja
- Lokacija – mogući dodatni čimbenik privlačenja stranih studenata, glavni grad, dobra infrastrukturna povezanost s ostalim dijelovima Hrvatske i međunarodna povezanost
- Značajna grupa mlađih istraživača predana i zainteresirana za budućnost institucije
- Međunarodna prepoznatljivost kroz znanstvenu konferenciju „Challenges of Europe“
- Dobra organiziranost, kolegijalna atmosfera i demokratski pristup u rješavanju problema, s jakom participacijom studenata
- Inicijative u razvoju suradnje s poslovnim sektorom i državom/lokalm upravom (Triple Helix koncept)
- Studentski standard (restoran)

NEDOSTACI (slabosti)

- Nedovoljna internacionalizacija – postoji generacijski jaz u mogućnosti stvaranja jače internacionalizacije (kroz izvođenje nastave na stranim jezicima, ali postoji značajan broj mlađih nastavnika koji mogu biti nositelji tih aktivnosti)

- Niska mobilnost nastavnika i mlađih istraživača prema (od) drugim institucijama u Hrvatskoj i inozemstvu
- Neodgovarajući odnos broja nastavnika i broja upisanih studenata treba i dalje poboljšavati (otvaranjem nastavničkih mesta, angažiranjem nastavnika iz gospodarstva...)
- Veliki broj studenata koji ne završe studij ugrožava efikasnost poslovnih procesa fakulteta, ali upozorava i na potrebu djelotvornijeg selekcijskog procesa, ali i stvaranje veće baze zainteresiranih za studij kroz jaču promociju fakulteta među srednješkolskom populacijom
- Nejasan efekt intervencije u strukturu obrazovnih programa (preddiplomske i diplomske razine) kroz primjenu koncepta 4 R (restrukturiranje, racionalizacija, relaksacija, rasterećenje)
- Nedostatak stručne prakse
- Neadekvatnost prostora knjižnice i nedostatak obvezne literature po kolegiju po upisanom studentu, koji je daleko ispod 20%

PREPORUKE

Visoko učilište ima najjaču koncentraciju eksperata iz područja ekonomске znanosti (poslovne ekonomije i regionalnog razvoja) u južnoj Hrvatskoj, 50-godišnju dugu tradiciju i odličnu lokaciju, što treba biti osnova za daljnje strateško promišljanje o budućnosti. Dosadašnji razvoj bio je određen procjenama o potrebi turističkog gospodarstva, ali i cjeline regionalnog razvoja južne Hrvatske, iako bez temeljitog istraživanja potreba tržišta rada, što je rezultiralo da je razvoj institucije u značajnoj mjeri bio određen i kapacitetom ponude, kao i u drugim visokoškolskim institucijama u Hrvatskoj. Međutim, zahtjevnije tržište rada, jačanje konkurenčije između visokih učilišta, očekivane promjene u financiranju tercijarne razine obrazovanja zahtjevaju i promjenu u strateškom osmišljavanju budućnosti Ekonomskog fakulteta u Splitu. Zbog toga se visokom učilištu daju tri ključne preporuke, uz niz preporuka specifičnih za pojedine područje kriterija re-akreditacije (samo za pod-kriterije čije ocjene su bile 2 – u početnoj fazi provedbe i u nekim slučajevima i za pod-kriterije s ocjenom 3 – djelomično provedeno):

1. da poduzme istraživanje o kompetencijama potrebnim gospodarstvu i javnom sektoru Hrvatske, imajući u vidu ulazak Hrvatske u Europsku uniju u 2013. godini, po mogućnosti u suradnji s ostalim ekonomskim fakultetima u Hrvatskoj.
2. da se usmjeri na izradu strategije fakulteta za razdoblje 2013.-2020. godine, uz precizniju misiju i viziju fakulteta, te protfeljem aktivnosti koji je usklađen sa misijom i vizijom fakulteta.
3. da provjeri djelotvornost namjere o restrukturiranju preddiplomskih i diplomskih studija kroz uopćavanje preddiplomskog studija, a prebacivanje težišta na diplomsku razinu. Takva odluka bi mogla samo doprinijeti dalnjem smanjenju prohodnosti studenata između visokoškolskih institucija u Hrvatskoj, ali i prema Europskoj uniji, te

bi takvu vrstu odluke trebalo analizirati u suradnji s ostalim ekonomskim fakultetima u Hrvatskoj.

Članovi povjerenstva:

Prof. dr. sc. Slavica Singer, Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (predsjednica)

Prof. Othon Anastasakis, PhD, University of Oxford

Prof. Irwin Collier, PhD, Freie Universitaet, Berlin

Prof. dr. sc. Ivan Mencer, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Mladen Koturović, student, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci

PRILOZI

Prilog 1. Dodatno korišteni dokumenti u procesu re-akreditacije

Izvješće o radu dekana prof. dr. sc. Petra Filipića, 2002.

Program rada i izvješće dekana prof. dr. sc. Zlatana Reića 2004-2008.

Program rada 2008.-2012. i izvješće o radu dekana prof. dr. sc. Branka Grčića 2010.

Nacrt strategije razvoja Ekonomskog fakulteta u Splitu

Pravilnik o studijima i sustavu studiranja na Sveučilištu u Splitu

Statut Ekonomskog fakulteta u Splitu

Pravilnik o unutarnjem ustroju i ustroju radnih mjesta

Pravilnik o realizaciji i izvođenju poslijediplomskih studija

Pravilnik o studentskoj mobilnosti

Pravilnik o završnom radu

Pravilnik o diplomskom radu i diplomskom ispitу

Pravilnik o akademskom priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija

Pravilnik o izdavanju potvrde o odgovarajućem stečenom akademskom i stručnom nazivu i akademskom stupnju

Pravilnik o načinu raspodjele prihoda ostvarenih na tržištu od obavljanja djelatnosti

Pravilnik o nagradama i priznanjima

Odluke Fakultetskog vijeća

Pravilnik o Studentskom zboru i drugim studentskim organizacijama Ekonomskog fakulteta u Splitu

Priručnik kvalitete Ekonomskog fakulta prema zahtjevima norme ISO 9001:2001

Prilog 2. Protokol posjeta Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Prilog 3. Popunjeno obrazac ocjene kvalitete visokog učilišta u sastavu sveučilišta